

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 3.2.2009
Sayı: 4498

6840

T B M M B A Ş K A N L I Ğ I N A

Aşağıdaki sorularımın Anayasa ve Meclis İç Tüzüğü gereğince Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ramazan Kerim Özkan
Burdur Milletvekili

Bilindiği üzere Süt ve Süt Ürünleri Sanayi gıda sanayinin %16'sını oluşturmaktadır. Ayrıca süt üretimi ülkemizin toplam tarım ürünleri üretimi içerisinde % 8.5'luk bir paya sahiptir. Yıllık 13.5 milyon ton süt üretimi ile Türkiye dünyada en çok süt üreten 15 ülkeden birisi konumundadır.

Son yıllarda ülkemizde süt üreticisinin ve sanayicisinin büyük bir mağduriyet yaşadığı malumunuzdur. Bunun nedeni de çiğ süt fiyatlarının aşırı bir şekilde düşmüş olması ve fiyat istikrarsızlığıdır. Yem fiyatları 6 yıl öncesine nazaran % 150-200 oranlarında artmış olmasına karşılık çiğ süt fiyatları 6 yıl öncesine gerilemiştir. Bu gün çiğ sütün litresi örgütlü olan yerlerde 470-505 kuruş, örgütsüz olan yerlerde ise 370-430 kuruş arasındadır. Ve süt- yem paritesi tarihinde ilk defa olarak 0.8'in altına düşmüştür. Oysa Süt/ Yem paritesinin 2'nin altına düşmesi durumunda süt üreticisinin zarar edeceği bir

gerçektir. AB ülkelerinde bu parite yasal prosedürlerle korunmakta ve parite 2'nin altına düştüğünde kamu kaynakları harekete geçirilerek müdahale alımları yapılmaktadır. Oysa ülkemizde bırakın müdahale alımları yapılmasını süt konusunda piyasa düzenini oluşturacak bir kurum dahi bulunmamaktadır. Kurulmuş olan süt konseyi böyle bir işlevselliğe sahip olmadığı gibi çıkan yönetmelik konseye böyle bir yetki tanımamıştır. Yine süte bu gün litre başına 4 kuruş olarak takdir edilen destekleme son derece yetersizdir.

Ayrıca süt yemi, saman, ilaç, işçilik gibi giderler sürekli artmakta ve yetiştirici 0.8'in altına düşen bu pariteyle bırakın durumunu muhafaza etmeyi, her geçen gün iflasa sürüklenmektedir. Üretici sattığı bir litre sütle 0.5 litre pet şişe suyu dahi alamamaktadır. Bu durumda süt sektöründe tüm yılların en önemli krizinin yaşandığının açık bir göstergesidir.

Son günlerde de yaşandığı gibi üretici dışında şekil verilen süt pazarında sanayici belli dönemler süt arzının fazlalığından şikâyet ederek süt fiyatlarını düşürmekte, yer yer süt alımlarını durdurmaktadır. Mağdur durumda olan yetiştirici ürettiği ürünü satamamakta, kısa vadede çözümler aramaktadır. Bu durumda en kolay çözüm ise çoğunlukla süt ürettiği hayvanları kesime sevk etmek olmaktadır. Bu durumda geçimlerini hayvancılıktan sağlayanların akıbetlerinin ne olacağı merak konusudur.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı kendi dönemlerinde süt üretiminin 3 milyon ton arttığını ifade etmektedir. Bu artışın nasıl sağlandığını Türkiye İstatistik Kurumu'nun yayınladığı hayvancılık istatistikleri ile anlatılmaya çalışıldığında;

2000 yılında toplam sığır varlığında sağmal inek oranı % 49.1 iken bu değer 2002 yılına % 44.8'e düşürülmüştür. Bu durum 2002 yılı süt üretiminin önceki yıla nazaran yaklaşık 1 milyon ton azalmasıyla sonuçlanmıştır. Takip eden yılda (2003) sağmal inek oranı tekrar % 51,5'e yükseltilerek süt üretimi % 27 artırılmış ve 7.5 milyon tondan 9.5 milyon tona yükselmiştir. Bir popülasyonda sağmal inek oranının bu kadar yüksek olmayacağını takdir edersiniz. Oysa daha önceki Hükümetler bu rakamın büyüklüğüyle ilgili sıkıntıları gidermek amacıyla bu değeri düşürmeye çabalamaktaydılar.

2004 yılında sağmal inek oranının yüksekliğiyle ilgili problemin çözülmesi amacıyla bu oran önemli oranda azaltılmış ve % 38.5'e dşmştir. Bununla birlikte 2003 yılında 1888 litre/baş olan hayvan başına süt verimi 2479 litre/baş'a yükseltilerek süt üretimi aynı seviyede korunmuştur. Oysa hayvan başına verimin 1 yıllık bir süreçte yaklaşık 600 litre artırılması mümkün değildir. Sonuçta TK rakamlarında çeşitli düzenlemelerle sektörde büyüme yokken büyüme varmış gibi gösterilmektedir. Türkiye'de istatistik hesaplanırken rakamlarla oynanılmasının yarardan çok kendini kandırmaktan ibaret olduğu henüz tam olarak anlaşılamamıştır. Ayrıca verilen teşviklerin bir kısmı hala yetiştiriciye ulaşmamıştır. Ayrıca sürekli desteklerin arttığından bahsedilmekle birlikte teşviklerin etkinliğinden hiç bahsedilmemekte, madem bu kadar teşvik veriliyorsa ve destekleniyorsa süt hayvancılığının neden tarihinde en sıkıntılı dönemini yaşadığı hiç sorgulanmamaktadır.

Diğer önemli bir konuda süt yetiştiricilerinin bunca sıkıntılı bir dönem geçirmelerine karşılık yurt dışından yapılan süt tozu ithalatıdır. Ülkemizin yıllık olarak 13 bin ton civarında dahili işleme rejimi kapsamında süt tozu ithalatı bulunmaktadır. Bunun çok önemli bir miktarının da fiyatının uygun ancak kalitesi çok düşük olan Ukrayna'dan yapıldığı bilinmektedir. Ayrıca "Buzağı Maması" adı altında süt tozu ile GTİP'ları farklı ancak içerikleri aynı olan mamullerin yurda yasal veya illegal yollardan sokulduğu da bilinmektedir. Bu ithalatlar sonucunda bu mamullerin süt ürünleri üretiminde kullanılması, zaten iflasın eşiğinde olan üreticiyi daha da mağdur hale getirdiği gibi, kalitesi düşük olan bu mamuller süt ürünleri sanayinde kullanılmak suretiyle insan sağlığını tehdit eden risklerin oluşumuna yol açmaktadır.

Tüm bu olumsuzluklar bir araya geldiğinde üreticinin çok yakın bir süreçte iflası ve damızlık süt ineklerinin süratle kasaplık olarak değerlendirilmesi dolayısıyla ülkemiz süt hayvancılığının sonunu hazırlayacaktır.

1. Süt sektörünün içinde bulunduğu son yılların bu en büyük krizinin önüne geçilebilmesi için Başbakanlığınızca hazırlanan veya uygulanması planlanan bir çalışmanız bulunmakta mıdır ?
2. Üreticinin ürettiği sütten para kazanabilmesi için Süt/ Yem Paritesinin asgari 1'e 2 olması gerekliliği Dünya Süt Üreticileri tarafından ve istatistiksel verilerle belirlenen bilimsel bir gerçek olduğu bilindiğine göre bu pariteye ulaşmak ve daha sonrada korunmasını sağlayarak üreticiye güvence sağlamak adına her hangi bir çalışmanız olacak mıdır ?
3. Şu anda adından başka hiçbir işlevselliği bulunmayan "Süt Konseyi" ne yeniden hazırlanacak üretici, sanayici ve kamu tarafından mutabık kalınacak bir yönetmelikle işlevsellik kazandırılmasını ve dolayısıyla "Süt Piyasa Düzeni" nin oluşturulması için gerçek anlamda yetkilendirilmesini düşünüyor musunuz ?
4. Süt ve Besi Hayvancılığını piyasanın olumsuz koşullarından korumak amacıyla kısa, orta ve uzun dönemli üretim, tüketim ve pazarlama politikaları oluşturulmasını uygun bulur musunuz ? Bununla ilgili olarak hükümetinizce üreticiyi korumaya yönelik destekleme ve denetleme mekanizmalarının devreye sokulmasını düşünüyor musunuz ?
5. Süt ürünleri fiyatlarının bu düşüşünü önlemek için en azından kısa dönemde Süt talebini artırmak ve çocuklarımızın beslenmelerine katkıda bulunmak amacıyla "Okul Sütü" programının uygulamaya sokulmasını ve bunun için yasal bir düzenleme yapılmasını düşünüyor musunuz ?

6. Süt üretiminin fazla ancak fiyat ve talebin düşük olduğu dönemlerde müdahale alımları yaparak bu sütlerin süt tozuna dönüştürülmesi suretiyle yatırımların ve ihracatın teşvik edilmesini uygun bulur musunuz ? Böylelikle Süt Tozu İthalatı dolayısıyla ülkemizin uğradığı döviz kaybının önüne geçilebileceği gibi, öz kaynaklarımızın değerlendirilmesi yönünde büyük yararının yanında, piyasada süt talebini artıracak olması nedeniyle üreticinin korunması anlamında büyük katkı sağlayacağı konusundaki düşünceleriniz nelerdir ?
7. Süt sektörünün bu gün içinde bulunduğu bu son derece sıkıntılı süreçte, süt tozu ve buzağı maması ithalatının üreticiyi daha da mağdur bir hale getirdiği bilindiğine göre en azından belli bir süre Süt Tozu ve Buzağı Maması İthalatını durdurmayı veya en azından kısıtlamayı uygun bulur musunuz ?
8. Bu gün ülkemizde çiğ süt ile market sütü arasındaki fiyat farkının 4-5 kata kadar ulaştığı bilinmektedir. Dolayısıyla üretici ve sanayicinin büyük çabalarla ürettiği ve işlediği süttten elde ettiği kar marjı çok düşük seviyelerde kalmasına karşılık, marketlerdeki kar marjı gözle görülür önemli ölçüde bir risk ve masrafi olmamasına karşılık neredeyse % 70'lere ulaşmaktadır. Buda dolayısıyla tüketicinin sütü yüksek fiyatlarla satın alması nedeniyle ülke bazında hem kişi başına düşen süt tüketimini düşürmekte hem de tüketicinin ekonomik olarak mağduriyetine sebebiyet vermektedir. Bu anlamda tüketicin korunması ve haksız kazancın ve rekabetin önlenmesi amacıyla, sütün üretim, işlenmiş ve piyasa satış fiyatları arasındaki bu farkın giderilmesi konusunda her hangi bir çalışmanız olacak mıdır ?